

MEMÒRIA JUSTIFICATIVA DE LA CONFIGURACIÓ DE L'EXPEDIENT DE CONTRACTACIÓ RELATIU ALS SERVEIS FINANCERS D'ASSEGURANCES DE LES OBRES DEL MUSEO NACIONAL CENTRO DE ARTE REINA SOFIA INCLOSES EN L'EXPOSICIÓ "En el aire conmovido... imatge, emoció, utopia"

Promotor	Servei d'Exposicions
Núm. d'expedient	Núm. exp. CCCB/2025/0008959 // CNM_2025_17

Antecedents

El 4 de novembre de 2024 el CCCB i l'MNCARS signaren un conveni de col·laboració per la coproducció de l'exposició "En el aire conmovido... imatge, emoció, utopia", el qual fou aprovat per Decret núm. 1183, de 16 de desembre de 2024. En el marc d'aquesta exposició, però, l'MNCARS actua no tan sols com a coproductor sinó també com a prestador d'obres del seu propi fons. En efecte, una part significativa, no tant pel número com pel seu valor artístic, de les obres objecte d'exhibició provenen del fons propi de l'MNCARS. Cal assenyalar que aquesta cessió de préstec s'efectua a títol gratuït.

Segons consta en el document emès pel Director del MNCARS de data 17 de març de 2025, adjunt, en dates 9 d'abril, 10 de juny i 6 de novembre de 2024, la Comissió Permanent del Real Patronat va determinar un valor conjunt de les obres prestades per l'MNCARS al CCCB per a l'exposició referida en 123.441.000€.

D'acord amb la mateixa carta, per tal de poder procedir al préstec i trasllat de les referides obres, que, insistim, s'efectua a títol gratuït, és obligatori contractar la seva assegurança amb la companyia prestadora del servei a la primera seu d'aquesta exposició itinerant, al mateix MNCARS de Madrid, és a dir, amb Liberty Mutual Insurance Europe, a fi i efecte de garantir la seva adequada protecció i cobertura.

En relació al préstec d'obres pictòriques i escultòriques de primer nivell, doncs, el CCCB únicament ha d'assumir el cost de l'assegurança de les obres. O dit altrament, si el CCCB no assumeix el cost de l'assegurança la cessió gratuïta d'aquest conjunt d'obres que conformen una part important de l'exposició referida, no podria tenir lloc.

Pel què fa a aquesta assegurança, cal tenir present que d'entre les obres cedides gratuïtament per l'MNCARS, n'hi ha tres que han estat valorades per part de la Comisión Permanente del Real Patronato en imports molt elevats. Concretament, dos Picasso estan valorats en 25 milions d'euros i un tercer en 50 milions. S'observa, doncs, que del total de 13 obres cedides gratuïtament per l'MNCARS al CCCB, 3 d'elles suposen el 80% de l'import total de la valoració. La prima per la cobertura d'aquestes obres és significativament alta. La incorporació a la mateixa pòlissa de les restants 10 obres, suposa incrementar únicament un 20% del valor assegurat.

Per contextualitzar aquest supòsit que es planteja en el present expedient administratiu, cal tenir present que és habitual en el món de l'art que les persones prestadores, per una simple qüestió de confiança, restringeixin els operadors que han d'intervenir durant el préstec (transport, assegurances i/o instal·ladors). Aquesta restricció pot passar per o bé haver d'acceptar que sigui el mateix prestador el que s'ocupi de la contractació de l'operador, en aquest cas, l'asseguradora, o bé que el prestador obligui al prestatari a

contractar un determinat operador, en aquest cas una companyia d'assegurances, i a haver-ho d'acreditar prèviament per tal de poder disposar de l'obra. Aquesta pràctica de restricció d'operadors, d'una manera o d'una altra, la duen a terme també institucions públiques com ara el MACBA, la Fundació PICASSO o la Fundació Tàpies tal com pot acreditar el CCCB de la seva pròpia experiència com a prestatària. Aquesta pràctica s'estén també a l'estranger amb institucions com ara la Fondation Giacometti de Paris, l'Akademie Der Künste de Berlín o el Museum Morsbroich de Leverkusen, per citar-ne alguns dels que han prestat obres per l'exposició de constant referència.

Tal com es justificarà a continuació, l'ordenament jurídic aplicable en matèria de contractació, concretament la LCSP, ofereix solucions per poder donar resposta a situacions com l'exposada.

D'acord amb el que disposa l'article 28 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014 (LCSP), mitjançant l'acte d'inici que consta en l'expedient s'han motivat les necessitats que es pretenen cobrir mitjançant aquest contracte i les raons per les quals el contracte que es vol iniciar és idoni per satisfer-les.

Per aquests motius i de conformitat amb les previsions de l'article 116 de la LCSP es justifica la configuració de l'expedient de contractació en els termes següents:

1) Consultes preliminars al mercat

Per configurar aquest expedient de contractació no s'han realitzat consultes preliminars al mercat, atès que és un contracte que només es pot encarregar a una única persona.

2) Tipus de contracte

En aquesta contractació únicament es regulen prestacions previstes en l'article 17 de la LCSP, corresponents a un contracte privat de serveis on no existeix competència per protecció de drets exclusius (art. 168.a) 2n paràgraf LCSP).

3) Inclusió de clàusules socials, mediambientals o d'innovació

En aquesta contractació, atenent les característiques i naturalesa del contracte, i en el que no existeix competència per protecció de drets exclusius, no s'ha considerat oportú incloure cap consideració de tipus social, mediambiental ni d'innovació.

4) Divisió en lots de l'objecte del contracte

Atesa la naturalesa del contracte, no es procedeix la divisió del contracte en lots.

5) Manca de mitjans

Segons escrit de 17 de març de 2025 del Director del MNCARS dirigit al CCCB, per al préstec i trasllat de les obres és obligatori contractar la seva assegurança amb la companyia prestadora del servei a la primera seu d'aquesta exposició itinerant, al mateix MNCARS de Madrid, és a dir, amb Liberty Mutual Insurance Europe, a fi i efecte de garantir l'adequada protecció i cobertura de les obres.

6) Procediment

En compliment del que estableix l'art. 116.4 a) de la LCSP, el procediment seleccionat ha estat un procediment negociat sense publicitat per tractar-se d'un servei en què no pot existir competència per raons de protecció de drets exclusius, d'acord amb l'article 168 a) 2n paràgraf de la LCSP, doncs és requisit indispensable per a la cessió i trasllat de les obres, la contractació de la mateixa companyia asseguradora de les obres a la primera seu de la itinerància, per tal de garantir la seva protecció i cobertura adequades, conforme les exigències imposades pel titular de les obres, el MNCARS.

En supòsits com el present, en què el propietari de l'obra d'art indica a quin operador cal adreçar-se en relació al préstec de l'obra, el prestatari no té cap marge per promoure la concurrència i, per tant, procedeix l'aplicació procediment negociat en base als drets d'exclusivitat.

Convé posar de manifest que **la protecció del dret d'exclusivitat en cap cas és imputable al poder adjudicador, en aquest cas el CCCB. Això és, l'absència de competència no és el resultat d'una restricció artificial dels paràmetres de la contractació per part del CCCB i, per tant, hi ha un total respecte a les exigències de l'art. 132.2 de la LCSP,** segons el qual

2. La contratación no será concebida con la intención de eludir los requisitos de publicidad o los relativos al procedimiento de adjudicación que corresponda, ni de restringir artificialmente la competencia, bien favoreciendo o perjudicando indebidamente a determinados empresarios.

El present és un supòsit d'exclusivitat objectiva, que no ha estat creada pel CCCB en tant que poder adjudicador.

En resum, per dur a terme la finalitat perseguida, això és, poder exhibir bona part de les obres previstes per l'exposició "En el aire conmovido imatge, emoció, utopia", que han estat cedides gratuïtament al CCCB per part de l'MNCARS, hi ha una impossibilitat de recórrer a un altre prestador del servei d'assegurances no perquè el CCCB, poder adjudicador, limiti l'accés a d'altres operadors, sinó perquè el titular de les obres, per qüestions de confiança i seguretat envers les seves obres, li ho exigeix, tal i com és pràctica habitual en el món de l'art i, més concret, en l'àmbit dels préstecs d'obra.

7) Criteris d'adjudicació

En compliment del que estableix l'article 116.4c de la LCSP, s'ha escollit el preu com a únic criteri d'adjudicació.

8) Dades econòmiques del contracte

El valor estimat del contracte, als efectes d'allò disposat a l'article 101 y concordants de la LCSP, és de 34.236,66€, incloses les despeses de gestió interna de l'assegurador i tots els recàrrecs (com el del Consorci de Compensació d'Assegurances), impostos legalment

repercutibles i tributs que siguin d'aplicació, IVA exempt (d'acord amb l'article 20.U.16è de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'Impost sobre el Valor Afegit, estan exemptes d'aquest impost les operacions d'assegurança, reassegurança i capitalització).

El mètode de càlcul per determinar l'import del VEC és el següent:

Vigència inicial		34.236,66€
Pròrroga	No prevista	0,00€
Modificacions	No previstes	0,00€
	VALOR ESTIMAT	34.236,66€

9) Condicions mínimes de solvència i altres requeriments exigits per presentar-se a la licitació o per executar el contracte

Els requeriments i la solvència mínima exigida a la persona licitadora s'han fixat de manera proporcional tenint en compte l'objecte i el pressupost del contracte.

Concretament, s'ha previst que la persona licitadora hagi d'acreditar els requeriments mínims següents:

	Requeriments exigits	Motivació
Solvència econòmica	Volum anual mínim de negocis d'un import mínim de 300.000€ en un dels últims 3 anys.	Se supera el límit establert a l'art. 87.1 a) LCSP d'una vegada i mitja el valor estimat del contracte i es justifica en la necessitat de les empreses asseguradores de poder respondre davant sinistres d'un import molt superior al previst en el pressupost base de licitació.
Solvència tècnica	Relació de serveis, de característiques similars a l'objecte del contracte, per un import mínim de 35.000€, realitzats en els últims 3 anys.	S'ha respectat l'import previst a l'article 90.2 LCSP per considerar-se adequat atesa la naturalesa del contracte.

10) Condicions especials d'execució

D'acord amb l'article 202 de la LCSP, en aquesta contractació no es preveuen les condicions especials d'execució.

11) Durada del contracte i possibles pròrroques

La durada del contracte, que no serà prorrogable, serà la data d'inici el 21 d'abril de 2025 fins el dia 28 d'octubre de 2025.

12) Termini per adjudicar el contracte

Aquest contracte s'adjudica en el mateix moment en què s'aprova l'expedient de contractació.

14) Constitució de garantia definitiva

No s'exigeix la constitució de garantia definitiva, de conformitat amb el que disposa l'article 107.1 de la LCSP, atenent a la naturalesa contractual i al caràcter reglat dels serveis que es lliciten que requereixen la seva execució a través de companyies asseguradores inscrites degudament en el registre públic d'entitats asseguradores i reasseguradores de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions, no es considera procedent requerir garantia definitiva.

15) Termini de garantia del contracte

En aquesta contractació no es fixa termini de garantia del contracte, ateses les seves característiques i naturalesa.

16) Revisió de preus

En aquesta contractació no es preveu revisió de preus en els termes que preveu l'article 103 de la LCSP.

17) Penalitats

D'acord amb l'article 192 de la LCSP, s'han previst en el PCAP, a la clàusula 2.6, diferents penalitats pel compliment defectuós o incompliment parcial del contracte, i per la demora en l'incompliment.

18) Cessió del contracte

En aquesta contractació no es permet la cessió del contracte, atesa la naturalesa i característiques del contracte.

19) Subcontractació del contracte

En aquesta contractació no s'admet la subcontractació del contracte, atesa la naturalesa i característiques del contracte.

LA SUBDIRECTORA-GERENT,